

חובות י, ישיבה כ"ט

— חוק להארכת, תוקף של תקנות-שעת-חירום (הארכת גיל שירות מילואים) (צדוק, צימרמן);
— חוק העיטורים בצבא הגנה לישראל (צימרמן, צדוק) —

הי"ר צ. צימרמן:

חבר-הכנסת אבנרי מוותר על הנמקת ההסתייגות.
ועבור להצבעה.

הצבעה

התיקון של חבר-הכנסת א. אבנרי לסעיף 1
לא נתקבל.

סעיף 1, בנוסח הוועדה, נתקבל.

סעיף 2 נתקבל.

הי"ר צ. צימרמן:

נעבור עכשיו להצבעה על החוק בקריאה שלישית.

הצבעה

חוק להארכת תוקף של תקנות-שעת-חירום
(הארכת גיל שירות מילואים), תש"ל-1970,
נתקבל.

בדצמבר 1970. לפי חוק שירות בטחון, גילאי 45 עד
גיל 49 משותפים בדרך כלל בהג"א, פרט לקצינים ולבעלי
מקצועות נדרשים, הממשיכים לשרת ביחידותיהם. דין
זה חל עכשיו, כפי שאמרת, על תמישה שנתונים:
מבני 45 עד בני 49 ועד בכלל. מעתה יחול הדין הזה על
תמישה שנתונים נוספים: מגיל 50 עד גיל 54 ועד
בכלל. התוצאה תהיה, קודם כל, תיגבור של הג"א,
ושנית — הזרמת קצינים ובעלי מקצועות נדרשים
בגילים שבין 50 ו-54 לשירות המילואים.

אנו מציעים להאריך את התקנות, כמות שהן,
בתיקון טכני אחד. בתקנות, כפי שהותקנו על-ידי שר
הבטחון, נאמר שדינם של בני הגילים 50 עד 54 הוא
כדין בני 45. אנחנו חשבנו שלמען הדיוק והבהירות
צריך לומר שדין בני הגילים 50 עד 54 יהיה כדין בני
הגילים 45 עד 49. זהו תיקון טכני גרידא ואנו, כאמור,
מציעים להאריך את תוקף התקנות עד סוף שנת 1970.
הסתייגות לחבר-הכנסת אבנרי, לגבי משך תקופת
ההארכה.

ה. חוק העיטורים בצבא הגנה לישראל, תש"ל-1970 (* (קריאה שנייה וקריאה שלישית)

הי"ר צ. צימרמן:

כעת נעבור לסעיף ט' של סדר-היום: חוק העי-
טורים בצבא הגנה לישראל, תש"ל-1970, קריאה שנייה
ושלישית. רשות הדיבור ליושב-ראש ועדת החוק
והבטחון.

חיים יוסף צדוק (יו"ר ועדת החוק והבטחון):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה. בשם ועדת החוק
והבטחון אני מביא לקריאה שנייה ושלישית את חוק
העיטורים בצבא הגנה לישראל, תש"ל-1970.

אין זו הפעם הראשונה שהכנסת עוסקת בסוגיה
זו. עוד בשנת 1954 הובאה הצעת חוק על עיטורים
בצבא הגנה לישראל, והיא עברה קריאה ראשונה. היא
עברה את העיבוד בוועדה, והונחה על שולחן הכנסת
בשנת 1955 לקריאה שלישית, אבל לא הגיעה לקריאה
סופית ולא הפכה להיות חוק, ועד הכנסת השביעית לא
חזרה הכנסת לנושא זה.

הצורך בחקיקת חוק זה קיים מזמן, והוא מורגש
במיוחד מאז מלחמת ששת הימים, כדי לתת ביטוי
הולם להוקרת העם על מעשי גבורה של חיילינו בימי
מלחמת ששת הימים ובמלחמה המתנהלת נגדנו מאז
ללא הפוגה. החוק הזה בו לתת ביטוי להענקת
עיטורים בצב"ל, כדי לתת ביטוי מוחשי לאותה הוקרה,
ובדי שמעשי הגבורה של חיילינו יהיו מופת לחבריהם
ולנוער.

לפי החוק המוצע יהיו בצב"ל שלושה עיטורים:
עיטור הגבורה — הניתן בשל מעשה גבורה עילאית
שנעשה בעת לחימה מול פני האויב תוך חירוף-נפש;
עיטור העוז — הניתן בשל מעשה גבורה שנעשה במילוי
תפקיד קרבי תוך חירוף-נפש; ועיטור המופת — הניתן
בשל מעשה שנעשה באומץ-לב והוא ראוי לשמש מופת.
שלושת העיטורים מוענקים בשל מעשה גבורה, מעשה

אומץ, חד-פעמי. מלבד זאת בא חוק זה להסדיר את
הענקת אותות המערכה, על השתתפות במערכה,
במלחמה או בקרב.

נתגנו את דעתנו על השאלה אם יש להרחיב את
מסגרת החוק הזה כדי לכלול בו לא רק חיילים, אלא
גם אחרים, אזרחים שעשו מעשי גבורה שעליה הם
ראויים לעיטור. באנו לכלל מסקנה שיש להשאיר את
החוק הזה במסגרתו המוצעת, שהחוק הזה יהיה כשמו,
כלומר, חוק העיטורים בצבא הגנה לישראל. לדעתנו,
יש לייחד את החוק לצבא הגנה לישראל. המבחנים
להענקת עיטורים לפי החוק הזה הם מבחנים צבאיים
מובהקים. הסמכות להעניק את העיטורים האלה ניתנת
לרמטכ"ל ולשר הבטחון, הפועלים על-פי המלצות המג"י
עות אליהם בניצירות הפיקוד של צה"ל. אין המבחנים
האלה והמסגרת הזאת הולמים את מי שאינם חיילים.
יחד עם זאת כללנו במסגרת החוק הזה את משמר
הגבול, כשהוא פועל לפי הוראות הצבא או בשיתוף עם
הצבא או תוך תיאום עם הצבא.

כן אפשר יהיה להעניק עיטור לפי החוק הזה
לאזרח שנקלע לפעילות קרבית, ונוטל חלק פעיל בפעו-
לה של צה"ל; דבר זה אפשרי מפני שהצבא הוגה
לחייל אזרח כזה, ואפשר לפי הנוהג שהקובל בצב"ל
לחייל אותו גם חיול למפרע. אזרח כזה, אם יעשה
מעשה הראוי לעיטור לפי חוק זה, יהיה כשיר לקבל
את העיטור.

אשר לעיטורים בשל מעשי גבורה של אזרחים
מחוץ למסגרת הצבא, אנו סבורים שזהו נושא שיש
להסדירו על-פי חוק, והוא טעון הסדר בחוק, אבל יש
להסדירו בחוק נפרד. יש צורך בחוק כזה. את חוק
העיטורים בצב"ל יש להשלים בחוק עיטורים או חוק
אותות הצטיינות על מעשי גבורה של אזרחים. אבל
המבחנים להענקת אותות הצטיינות כאלה הם אחרים;

הכוונה לפגוע בבטחון המדינה היא בדרך כלל אחד מיסודות העבירה.

בסעיף 14 קבענו איסור מוחלט על כל אדם להשיג או להחזיק בציוד לפירסומת מסחרית. בסעיף זה סטינו מהצעת הממשלה, שכללה אפשרות של מתן רישיון לשימוש כזה. אמרנו: יהיה צורך ברשיון לשם ייצור עיטורים ולשם מסחר בהם, כי מישהו צריך לייצר אותם ומישהו צריך למכור אותם. אבל לא ייתכן שיהיה שימוש בעיטורים לפירסומת מסחרית, אפילו ברשיון. אסרנו שימוש זה איסור מוחלט.

בסעיף 19 הרחבנו את מסגרתו של החוק, כדי לכלול בו - כפי שכבר אמרתי בפתח דברי - את משמר הגבול של משטרת ישראל, כשהוא פועל בהוראת הצבא, בשיתוף עם הצבא ותוך כדי תיאום עם הצבא.

אלה הם השינויים העיקריים לעומת הצעת החוק שהביאה הממשלה.

לחוק זה כמה הסתייגויות. אבקש לאפשר למס-תייגים לנמק הסתייגויותיהם.

היו"ר צ. צימדמן:

הכנסת תעבור לשמיעת הסתייגויות. נשמע את כל הסתייגויות, ונצביע לאחר דברי התשובה להסתייגויות. רשות הדיבור לחברי הכנסת מילמן להנמקת הסתייגותו.

דב מילמן (גח"ל):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה. הצעת הוועדה היא לתת לעיטורים שמות פונקציונליים - השמות המפורטים בסעיף 2. ואילו הסתייגותי באה להציע שניתן לעיטורים אלה שמות היסטוריים של גיבורי ישראל בעבר, כגון דוד המלך, יהודה המכבי וברי-יובבא; גיבורים המקובלים כאלפיים שנה ויותר על העם כולו; גיבורים שהם גיבורים היסטוריים הארוכים של עם ישראל.

אין זה סוד שכבר לפני המשיגה שנה לערך עבר חוק העיטורים בכנסת בקריאה שנייה, אך משום-מה לא אושר; וכבר אז - רצוני להזכיר לחברי הכנסת הנכבדים - ניתנו רוב הקולות לשמות היסטוריים דווקא, למעט שם אחד. אז נעשתה פשרה. ואני הייתי מתנגד בכל לבי לפשרה בעניין זה דווקא. מתוך שלושת השמות שהוצעו אז היה אחד פונקציונלי ושניים היסטוריים. אני סבור שבעניין זה אין מקום לפשרות, וצריך לקבל החלטה לכאן או לכאן. צריכה להיות אחידות; או שמקבלים שלושה שמות פונקציונליים, או שלושת השמות יהיו שמות היסטוריים.

העם בישראל מלא תודה והוקרה לדור אשר לתם במלחמת ששת הימים. רצוננו להעטיר על הגיבורים עיטורים ולהביע להם את תודתנו והוקרתנו. אולם בלי לפגוע במאומה בגבורתם, יש להודות כי גבורת ישראל לא התחילה במלחמת יוני 1967, ואף לא במיבצע קדש, ואף לא במלחמת העצמאות בשנת 1948. לגבורת ישראל יש היסטוריה של אלפי שנים; מאז ימי שמשון הגיבור ועד ימינו אלה שזורה גבורת ישראל כחוט-השני בתולדות עמנו. וצריך שתהא רציפות היסטורית בגבורה; צריך שתהא המשכיות. על כל ישר לתת לכל אלה ביטוי. והי-ביטוי היחיד, שגורא לו כראוי, ואשר אני מציע אותו בהסתייגותי הוא - מתן שמות של גדולי הגיבורים של עם ישראל בעבר הרחוק לעיטורים המוצעים עתה.

הרשות שבידה תהיה הסמכות להעניק אותם לא תהיה רשות צבאית, אלא רשות אזרחית; ולכן מן הראוי שנושא זה יוסדר בחוק נפרד.

הוועדה הטילה עלי להביע בקשה, משאלה, באוני הממשלה, שתכין בהקדם הצעת חוק כזאת ותגיש אותה לכנסת, כדי שאפשר יהיה לתת ביטוי מוחשי להוקרת המדינה על מעשי גבורה ומופת של אזרחים שאינם חיילים. ואני רוצה להוסיף שאם תתממה הממשלה, יש להניח שיימצאו כמה מחברי הכנסת שיהיו מוכנים לטול יזמה ולהציע הצעת חוק כזאת לכנסת.

אני רוצה לעבור עכשיו לציין כמה שינויים שהכנסנו בהצעת חוק זו לעומת הצעת הממשלה. לפני כן אני רוצה לבקש לתקן שתי טעויות סופר. האחת היא בסעיף 13 (2) (ה): במקום "בפסקי-הדין" צריך להיות "בפסקי-הדין"; ובסעיף 15 (א) (1), במקום "פקודת" צריך להיות "פקודות".

אשר לשינויים, הרי העיקריים שבהם הם אלה: בסעיף 3 להצעת החוק שלפנינו הוספנו שעיסור הגבורה, שהסמכות להעניק אותו היא ביד שר הבטחון, יענק על-ידי שר הבטחון בהמלצת הרמטכ"ל; כלומר, הוספנו את הצורך בהמלצת הרמטכ"ל להפעלת סמכותו של שר הבטחון להעניק את עיסור הגבורה.

הכנסנו שינוי בסעיף 6 הדין במסירת עיטורים למש-מורת לשאר-ישרו של חייל שנפטר. בהצעת החוק נאמר שהעיטור יימסר למשמורת לאלמנה, אלמן, בן-בת, אם, אב, אח, אחות, לפי הסדר; כלומר, לפי הסדר הזה ניתנה עדיפות לקרובים ממיין זכר. אנחנו שינונו את הסדר הזה וקבענו כך: אלמנה או אלמן, אחרי זה בנים ובנות בקבוצה אחת, כאשר העיסור נמסר למש-מורת לקשיש שביניהם, בין שהוא בן ובין שהוא בת; לגבי החורים - הקדמו את החוק הזה לצה"ל, ואחיות - חזרנו לסידור שקבענו קודם לגבי בנים ובנות, ואמרנו שהאחים והאחיות הם קבוצה אחת, והעיטור נמסר למשמורת לקשיש שבהם.

בסעיף 7 הדין באותות מערכה הכנסנו שני שינויים. ראשית, בהצעת הממשלה הוצע הסדר להענקת אותות מערכה, הן לחיילים הן לאזרחים. נשארנו נאמנים לגרי-שנתו היסודית, ויש ליהד את החוק הזה לצה"ל, והסדרנו בחוק זה את עניין אותות המערכה לחיילים בלבד. עניין אותות מערכה לאזרחים הוא עניין שצריך להיות מוסדר באותו החוק האחר שדיברתי עליו קודם. שנית, קבענו שקביעת אות המערכה והגדרת הזכאים לקבלו ייעשו על-ידי שר הבטחון, באישור הממשלה, כלומר, הוספנו את הצורך באישור הממשלה להפעלת סמכותו של שר הבטחון לקבוע אות מערכה ולהגדיר את הזכאים לקבלו.

אני עובר לסעיף 13, הקובע שבמקרים מסויימים יהיה אסור לו לאדם שקיבל עיטור לענוד אותו. המק-רים הם שניים. המקרה האחד הוא: אדם המרצה עונש מאסר או עונש מחובש, כלומר, אסור יהיה לענוד את העיטור בזמן שהוא ממש נתון במאסר או במחבוש. המקרה השני הוא: אדם שהורשע בשל עבירה חמורה. בהצעת הממשלה היה קטלוג של העבירות האלה, שמי שהורשע באחת מהן אסור לו לענוד את העיטור. צימד-צמנו במידה ניכרת את רשימת העבירות האלה, והעמדנו אותן על העבירות הבטחוניות החמורות ביותר, שבהן

העם הזה, החוזר למולדתו אחרי גלות ארוכה שגם פתה עליו בכוח הרוע, אחרי שישבנו בארץ הזאת כמדינה עצמאית למעלה מ-1,200 שנה — צריך לציין בכל הדימונים, כי הגנו בבחינת בני העמים אל גבולם, ועלינו להדגיש ולהפגין את הקשר שלנו עם הארץ הזאת דווקא בימי העלייה הגדולה, דבר זה נתון גם לעם החוזר למולדתו.

לכן אני מציע בסעיף 2:

במקום המוצע בפסקה (1) יבוא: "עיטור המלך דוד"; דוד המלך — גיבור החיל, הלוחם האמיץ, כובש ירושלים עיר הבירה ונעים זמירות ישראל.

במקום המוצע בפסקה (2) יבוא: "עיטור יהודה המכבי"; יהודה המכבי, המפקד המחונן, גיבור החיל, המסמל את מלחמת המעטים נגד הרבים, אדם אשר אמר: "טוב לנו למות במלחמה מראות בגפול עמנו ומקדשנו".

במקום המוצע בפסקה (3) יבוא: "עיטור בר-כוכבא"; בר-כוכבא — מרגן המרד הגדול ומפקדו; גיבור עשוי לבלי חת. סמל הגבורה בישראל, אשר משום-מה הסתירו את פעלו במשך דורות.

אינני מציע את השם "המכבים" כי למכבים היו גילגולים שונים, וייתכן שהיו חילוקי-דעות ביחס לשם זה יותר מאשר ביחס לשם היסטורי אחר, שמקובל על העם כולו במשך שנים רבות.

כן אינני מציע את השם: "לוחמי הגיטאות". עם כל הכבוד וההערכה שאנו רותשים למערכה עטורת ההוד של לוחמי הגיטאות, הדי היו גם גופים אחרים, שבאותה תקופה ניהלו מערכה ומלחמה קדושה, גם שם וגם פה בארץ, ואנו יודעים שבעניין זה אני עולים על "שדה מוקשים" של חילוקי-דעות. הייתי רוצה, לפחות בזה, שההצעות תתקבלנה פה אחד. הייתי רוצה שנקבל את השמות שאין לגביהם חילוקי-דעות בעם כולו במשך תקופה ארוכה. לכן אני מציע בהצעתי שמות היסטוריים מן העבר הרחוק.

זוהי הסתייגותי, אדוני הושב-ראש.

היו"ר צ. צימורמן:

באותו סעיף — הסתייגות לחבר-הכנסת רפאל. חבר-הכנסת רפאל איננו באולם, ואין חבר אחר מסיעתו הרוצה לנמק הסתייגותו.

רשות היבור לחבר-הכנסת סנה, להנמקת הסתייגותו.

משה סנה (מק"י):

כבוד הושב-ראש, כנסת נכבדה. נימקתי את הסתייגותי לגבי השמות ההיסטוריים של העיטורים כאשר נערכה הקריאה הראשונה של הצעת החוק. לכן אינני חוזר על הנמקתי, אלא בקיצור נמרץ. אני חושב שנקפח את עצמנו אם נסתפק בשמות המוצעים על-ידי הרוב בוועדה. וזאת משום שאנו עם היסטורי, ויש לנו, הייתה אומה, שפע של מופתים היסטוריים; ויש מבחר גדול למתן שמות היסטוריים לעיטורי הגבורה והעוז. האם מרוב מבחר נוותר על שמות היסטוריים אלה, ולא נבליט את הריצימות ההיסטורית של גבורת חיילי צה"ל בדורנו עם הגבורה היהודית בדורות הקודמים? מדוע?

לא ידעתי שהייתה הצעות מקבילות. אבל הנני רואה שאנשים מתאפים ויצוניים של הבית מיוחדים

דה, לא היינו מגיעים לעמק השווה. אינני חולק גם על השמות המוצעים על-ידי חברי כנסת אחרים. אלה שאני מציע נראים לי יותר מאחרים, מפני שקם מסמלים את מלחמת העם היהודי במלכויות הרשע: מלכות יוון, מלכות רומא, מלכות היטלר. ובה אין אני מקטיף, חבר-הכנסת מילמן, את חלקם של לוחמי מים אחרים בהיסטוריה החדשה, אך לגבורת לוחמי הגיטאות אין אח ודוגמה. אני משוכנע שהיתה במאבק שלהם איוו יניקה מגבורת מצדה, וממצדה ועד גיטו וארשה מתוח קו מחבר. ממעיינות אלה ינקו גם הלוחמים במלחמת העצמאות ועד עצם היום הזה.

אך כאמור, אינני עומד דווקא על שלוש ההצעות שהצעתי, אולם בהחלט עומד אני על כך שיהיה זה משגה, אם לא ניתן לעיטורים שמות היסטוריים.

אני מצטער שלא נתנה הוועדה את דעתה אף על ההיסטוריה הקצרה של הצעת חוק זו. בשנות החמישים הוגשה הצעת חוק דומה, ובאמצע הקריאה השנייה היא החוזרה על-ידי הממשלה, בוטלה, מפני שהיה ריב עם שר הבטחון דאז על בחירת שמות העיטורים.

(חבר-הכנסת ח. י. צדוק קורא קריאת-אחד ביניים)

בהיסטוריה לא מוכרחים לספר את כל הפרטים. עובדה היא, כי זה החוזר. קפריזה כזאת היום אינה עומדת עוד בעינה, ואנו בני-חורין לעשות זאת. לדעתי, יהיה זה חשוב אם אחד העיטורים יינתן על שם לוחמי הגיטאות, אך הייתי מתפשר גם עם הצעה אחרת. יושב-ראש הוועדה לא שיכנעני, ואני מצטער שלא הוזמנתי לוועדה כדי להסביר את הגימוקים. אין זה עניין מפלגתי.

חיים יוסף צדוק (המערך, עבודה-מפ"ם):
על כך לא דיברתי.

משה סנה (מק"י):

אין זה עניין מפלגתי. אפשר היה להסביר, לשכנע ולהשתכנע. איש מאתנו אינו שייך אף לאחת מן "המפלגות" של גיבורי ההיסטוריה שלנו: אחד למפלגת דוד המלך, אחד למפלגת יהודה המכבי, אחד למפלגת בר-כוכבא, ואחד למפלגת לוחמי הגיטאות. כל זה משותף לעם כולו. גם השיקולים יכלו להיות משותפים, לכאן או לכאן, ובטוחני שהיה ביכולתנו לשכנע את הוועדה.

אך אם לא נעשה הדבר בוועדה, הדי זה ניתן להיעשות גם עכשיו, וזאת לפי בחירת כל חבר כנסת. על כל פנים אני בעד מתן שמות היסטוריים. לא שמעתי עד כה נימוק משכנע נגד זה. אנו עם היסטורי במובהק. כבר אמרתי באחד הדיונים, שהיה זמן שלא היתה לנו גיאו-גרפיה, אך היסטוריה היתה לנו תמיד. לכן נדמה לי, כי הויתור על שמות היסטוריים לעיטורים עושה את העניין דל יותר, נוטל מן העיטורים את הפאתוס ההיסטורי. השמות המוצעים מבטאים אמנם את הפאתוס האקטואלי,

והרשני נא, אדוני היושב-ראש, להוסיף מלה על הדברים שנאמרו בנושא הקודם: בלב שלם אני מצטרף לעמדת הוועדה.

חוק זה הוגש על-ידי צה"ל, על-ידי שר הבטחון בשם צה"ל. הוא עובד בצה"ל, הוא מותאים לרוחו של צה"ל, ואין זה מקרה שצה"ל בחר בשמות זדוקא, לא שמות מפוארים ולא מצלצלים. אין כאן פאתוס והנוסח הוא בלתי-פתיטי לחלוטין, כי זוהי רוחו של צה"ל. אותו מיסחור של הגבורה אשר הוגבגב לשירים מסויימים ולפיר-סומת מסויימת אינו תואם את רוחו של צה"ל. צה"ל אינו רוצה בלאותה רוח בומבסטית של תקופת סטאלין, אין צורך בכך, ולא מפני שאין זיקה להיסטוריה; יש זיקה להיסטוריה. מי שעבד בית-ספר במדינת ישראל יש לו זיקה להיסטוריה, וגם מי שלא עבד בית-ספר כזה. צה"ל אינו זקוק לשום אמצעים מלאכותיים.

חיים יוסף צדוק (יו"ר ועדת החוץ והבטחון):
זו כבר תשובה בשם הוועדה.

אורי אבנרי (העולם הזה—כוח חדש):
חששתי שמא לא תענה מה שהייתי רוצה שתשיב.

היו"ר צ. צימרמן:
לסעיף 7 — הסתייגות לחבר-הכנסת בן-מאיר. רשות הדיבור לחבר-הכנסת בן-מאיר, להנמקת הסתייגותו.

ישראל שלמה בן-מאיר (ממד"ל):
אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה. בנוסח שהציעה הממשלה ושהובא לקריאה ראשונה נאמר: "אותות מעד-כה לציון השתתפות במלחמה, במערכה או בקרב, והזכאים לקבלתם, ייקבעו: לגבי חיילים — על-ידי שר הבטחון...". הרוב בוועדה מצא לנחוץ לתקן את הסעיף ולסטות מה-צעת הממשלה בנדון. אותה סטייה התבטאה בשני דברים: ראשית, באשר לבעיה הכוללת של קביעת האותות, ובנוסח שהובא על-ידי הוועדה נאמר: "אותות לציון השתתפות של חייל במלחמה, במערכה או בקרב (להלן — אות המערכה), והזכאים לקבלתם, ייקבעו על-ידי שר הבטחון, באישור הממשלה". ייתכן שבכל הנוגע לקביעת האותות לציון השתתפותו של חייל במלחמה, במערכה או בקרב, אפשר לדרוש גם את אישור הממשלה, בנוסף על קביעתו של שר הבטחון. אולי לא נתנה הממשלה את דעתה לעניין והציעה גם בנדון זה תהיה הקביעה רק על-ידי שר הבטחון. מאידך גיסא, לגבי הזכאים לקבל את האותות — לא רצוי להכניס את הממשלה למסגרת זו.

מה מחייב החוק? קובעים אות למערכה, ונקח לדוגמה את המלחמה האחרונה, מלחמת ששת הימים. עכשיו צריך לקבוע מיהו החייל שהשתתף בקרב. חייל היה בחופשה באותו זמן או במסגרת אחרת ולא השתתף במלחמה, אפשר גם להרחיב את המסגרת ולומר כי באותה מערכה השתתפו גם אנשים שאינם חיילים. מי צריך להחליט על כך? זוהי למעשה הכרעה של צה"ל. צה"ל צריך להחליט מי היו החיילים שהשתתפו בקרב. בעיה זו אינה צריכה לשמש נושא להכרעת הממשלה. כאשר אומרים שהדבר ייקבע על-ידי שר הבטחון, העניין ברור לכל, כי הכוונה היא למעשה למסגרת של צה"ל. העניין עובר דרך המפקד ולא המטה ועובר לדמטכ"ל, ושר הבטחון חונן מקבל את ההמלצות הסופיות של המטה והדמטכ"ל בנדון. למה לנו להכניס את הממשלה לעניין זה?

שהוא גדול, אין ספק, אך למה לשלול מן העיתורים את הפאתוס של האסוציאציה ההיסטורית? זאת איני מבין. הגני מודיע, כי איני מתעקש דווקא על אותם שמות שהצעת. נתתי אותם לפי טעמי, אבל אני מוכן להסכים גם לטעמם של חברים אחרים בכנסת, אולם השלילה הטוטאלית של שמות היסטוריים נראית לי שרירותית ולא שקולה. אשמח אם אשמע מפי היושב-ראש נימוקים משכנעים. עד כה לא שמעתי כאלה.

היו"ר צ. צימרמן:

לאותו סעיף הסתייגות לחבר-הכנסת הרדי. חבר-הכנסת הרדי מוותר על ההנמקה.

לסעיפים 3 ו-4 אין הסתייגויות. לסעיף 5 — הסתייגות לחבר-הכנסת שלום כהן. ינקמה חבר-הכנסת אבנרי. אני מציע לך, חבר-הכנסת אבנרי, לנמק את ההסתייגויות בסעיפים 5 ו-6 יחד, ואם רצונך בכך — גם את ההסתייגות לסעיף 8. רשות הדיבור לחבר-הכנסת אבנרי.

אורי אבנרי (העולם הזה—כוח חדש):

כבוד היושב-ראש, כנסת נכבדה. שתי הצעותינו לסעיפים 5 ו-6 הן פשוטות ואינן טעונות הנמקה ממושכת. אנו מאמינים שראוי כל אדם שנפצע בשירות צה"ל לאות על עצם פציעתו. דבר זה מקובל בצבאות רבים בעולם, אולי בכולם, אינו יודע, אך בוודאי בצבאות רבים, והמפורסם ביותר הוא אות "לב הארגמן" שבצבא ארצות-הברית, כאשר כל חייל שנפצע, בכל פעם שהוא נפצע, מקבלו.

תמהתי תמיד ואני תמה שבעתים היום, מדוע לא נתקבל הדבר האלמנטרי הזה אצלנו. נודמן לי בזמן מלחמת-שחרור להיות זמן ממושך בחברת פצועים. גבורתו של פצוע בבית-חולים עולה על גבורתו של אותו איש בעת פציעתו. המלחמה הזאת בחזית הלבנה, בחזית בית-החולים, המלחמה לחיים, הסבל והעמידה בסבל הם אחד הדברים המרכזיים בהווה של כל צבא. האם יש מקום לכך שאדם שנפצע בקרב ועבר את שלבי הגיהנום של בית-החולים וההבראה במשך שנה, לעתים שנתיים, לעתים שנים רבות, בהשתחררו מן הצבא חוזר לחיים האזרחיים, וכאילו כל הדבר נמוק ואינו? אני פוגש את האנשים, פגשתיים בבתי-חולים, והם מתהלכים ברחובות בכל אדם אחר. אין זכר למה שעבר עליהם, אלא אם כן הם נכים, ומעל לדרגה מסויימת, ואז וכתום לדרוש את אות הנכה, אלא שההבדל הוא בכך, שאות הנכה אינו מקובל כאות כבוד, ונכים מהססים לענודו. זהו אות המעיד על נכות, על מום, על ליקוי, בעוד שאני מדבר על אות פצוע, המעיד כי אכן נפצע האדם בהיותו בצבא, ולא חשוב אם נפצע תוך מעשה גבורה, או כתוצאה מכך שעלתה על המארב, בו הוא שכב, חוליית אנשי "פתח", ואלה זרקו רימוני-יד והאיש נפצע. אין כאן מעשה גבורה. זה מעשה יום ביומו ולילה בלילה, אך גם אם לא היה זה מעשה גבורה, היה עליו לשכב במשך חודשים בבית-חולים, וכלום אינו ראוי לציון בשל כך? האם אינו ראוי לענדו בהודמנויות החיגיות, ביום העצמאות למשל, את סמל הפצוע?

על אחת כמה וכמה אות לחללי צה"ל, שתקבלו משפחת ההורג. לא די בתעודה, צריך שיהיה אות, שאפשר יהיה לתלותו על הקיר בבית, כך שכל באי הבית יזכיר האות, כי פה היה בן שנפל בצבא. נדמה לי, כי זה כל-כך מובן מאליה, שאני תמה על עצמי, שעלי להסביר.

אני מציע בפשטות לתת לסמכות אורחית שיפוטית לבית-המשפט, לקבל את העירעור. ברור לכל כי מטבע הדברים אלה יהיו מקרים מעטים ויצאי דופן. יש לפתוח את הפתח הזה למניעת מקרים של אי-צדק, ויהיו הנסיבות אשר יהיו.

היו"ר צ. צימרון:

לסעיפים 9 עד 21 אין הסתייגויות. רשות הדיבור, לדברי תשובה, ליושב-ראש ועדת החוק והבטחון.

חיים יוסף צדוק (יו"ר ועדת החוק והבטחון):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, ראשית, להסתייגויות בעניין שמות העיטורים. אני רוצה לומר מיד שזאת פרופוזיציה מאוד מאוד מושכת ומפתה לקרוא לעיטורים שלנו בשמות של גיבורי ישראל. תולדותינו שזורות מעשי גבורה וגיבורים, ובין השמות הרבים אפשר דאי להרכיב רשימה של גיבורים שעליהם ייקראו העיטורים בצבא הגנה לישראל. בוועדה שקלנו את הדבר ובאנו לכלל מס-קנה, שאם נחליט לקרוא לעיטורים בצה"ל על שמות גיבורי ישראל נפתח בוויכוח שיהיה כרוך בהערכה של דמויות שונות בתולדות ישראל. כל אחד ממאה ועשרים חברי הכנסת יכול להציע רשימה שנראית לו, ויקשה מאוד להתווכח אתו; אבל יהיו חברי כנסת אחרים שיציעו רשימה אחרת. נצטרך להקדיש זמן רב לוויכוחים בשאלה מי מבין גיבורי ישראל הרבים הפזורים על פני תולדות ישראל הם שלושת הגיבורים שעל שמותיהם נקרא לעיטורים בצה"ל.

אני חושב ששלוש הצעות שלפנינו מספיקות כדי להדגים את מה שאני אומר. חבר-הכנסת רפאל מציע לקרוא את העיטור הראשון-במעלה על שמו של יהושע בן-נון; אבל איש משני המסתייגים האחרים אינו מצטרף להצעה לקרוא עיטור על שמו של יהושע בן-נון, לא הראשון-במעלה, לא השני-במעלה ולא השלישי-במעלה.

אורי אבנרי (העולם הזה-כוח חדש):
ויש נימוקים חזקים לכך.

חיים יוסף צדוק (יו"ר ועדת החוק והבטחון):

אין אני מתווכח על עצם העניין אלא מצביע על הסבך שלתוכו אנחנו נכנסים.

המכבים צועדים בראש בהצעת חבר-הכנסת סנה, אבל הם מופיעים רק במקום השלישי אצל חבר-הכנסת רפאל. אני חושב שנפתח בדיון שאולי יכול להיות מעניין מאוד מבחינה היסטורית, אבל אותנו הוא יסבך בוויכוח מיותר לחלוטין.

אני רוצה להוסיף שטרחת במים האחרונים וניסיתי לבדוק מה המצב בארצות אחרות. מצאתי דבר שנראה לי מאלף. עיטורים על שמות אישים יש בשני סוגי מדינות, במונרכיות שבהן העיטורים נקראים על שמות מלכים, כמו "צלב ויקטוריה", "צלב ג'ורג'", "בבריטניה; ובמשטר רים סטואליטריים שבהם השלטון הוא הקובע (ולפעמים משנה את דעתו) מיהו הגיבור הראוי שעל שמו ייקרא העיטור, כמו עיטור על שם לנין, עיטור על שם סובורוב או קוטווב. לא מצאתי שום דפובליקה דמוקרטית שבה נקראים עיטורים על שמות אישים גיבורים. לאמריקאים יש "Medal of Honor", "Distinguished Service" ו"Purple Heart". אין שום עיטור על שמו של גיבור.

מעניין שהמשלה, כאשר הציעה את החוק, דווקא לא ביקשה שהעניין יהיה טעון אישור של המשלה, אלא הציעה שהדבר ייקבע רק על-ידי שר הבטחון. לדעתי, אנו רק נסבך את עצמנו אם נוסיף לכאן את אישור המשלה. אין כאן צורך בשום דבר נוסף, אלא בפרוצדורה הקיימת, אשר עוברת דרך התהליכים הקבועים בפקודות מטכ"ל, דרך התהליכים של הצבא, דרך הפקודים עד הרמטכ"ל, קובע שר הבטחון לפי ההמלצות הללו. האם תקבע המשלה מי השתתף במערכה ומי לא השתתף בה? מדוע נזמין לחצים שיופעלו עליו בנדון? קיבלתי את דעת הרוב בעניין האותות, אבל האם לגבי השתתפותו של החייל במלחמה נבקש את אישור הממ"ש? שלה כאשר המשלה עצמה לא ביקשה זאת?

אני מציע שלגבי הזכאים לקבל את האותות נחזור לנוסח שהביאה לפנינו המשלה בקריאה ראשונה ונשאיר את הקביעה הזאת לשר הבטחון.

היו"ר צ. צימרון:

לסעיף 8 - הסתייגות לחבר-הכנסת שלום כהן. ינמק אותה חבר-הכנסת אבנרי.

אורי אבנרי (העולם הזה-כוח חדש):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה. כאן המדובר בסוגיה אחרת לגמרי, דהיינו - האם יש אפשרות של עירעור על ההחלטה? אנמק בקצרה גם הסתייגות זו.

כל העניקה של עיטורים יש בה אי-צדק מסויים. הדבר ידוע וצריך להשלים עם כך. למעשה היה זה הגימק העיקרי של אלה שלא רצו להנהיג עיטורים בצה"ל. הם חשבו על אי-הצדק שבהענקת עיטורים. יש אדם המבצע מעשה גבורה עילאי בקרב, ובמקרה אין איש רואה זאת. יש אחר המבצע מעשה גבורה פחות מפואר, ובמקרה הדבר נעשה לעיני רבים, ובנסיבות המפנות את מלוא תשומת-הלב למעשה שעשה. יש ויחידה היא ערה במיוחד לנושא העיטורים, יש מפקד שער במיוחד לערכם של העיטורים לגבי העלאת המוראל ביחידתו. מאידך גיסא, יש מפקד שאיננו מחשיב זאת, שלא איכפת לו הדבר, ואולי הוא בכלל נגד הענקת עיטורים. ממילא לגבי חייל ביחידה אחת, המבצע מעשה גבורה, ההמלצה על הענקת העיטור תעלה בשרשרת הפיקוד למעלה עד לרמטכ"ל, ואילו חייל שני, אשר יתכן ועשה אותו מעשה ביחידה אחרת, לא יזכה לאותה המלצה אשר תעבור את כל שרשרת הפיקוד. כל מי שהיה בצה"ל יודע שאמנם כך הדבר. זהו הדין של כל צבא, מטבע הדברים.

אני רוצה להציע הצעה שבמידה מסויימת יכולה להביא לידי תיקון אי-הצדק הטבעי הזה, דהיינו שחייל או משפחתו יוכלו לתבוע את הדבר בנסיבות מיוחדות המצדיקות זאת. אני מציע שתהיה סמכות מעל למחלקה המתאימה במערכת הבטחון, שאליה אפשר לפנות.

לכן אנו מציעים את הנוסח הבא: "הענקת עיטור מסורה לשיקול-דעתו של המוסמך להעניקו, אך אם לא הוענק עיטור לחייל או לשאר-בשרו בהיעדרו תוך פרק-זמן של ארבעה חודשים מאז אירע מקרה, אשר לדעת החייל או שאר-בשרו מצדיק הענקת עיטור, יהיו רשאים החייל או שאר-בשרו בהיעדרו, להביא לדיענת בית-המשפט העליון את נסיבות עניינו של אותו חייל, ובית-המשפט העליון יחליט אם בנסיבות העניין יש להעניק עיטור אם לאו".

דב מילמן (גח"ל):

יש להם מסורת של כמה אלפי שנים.

חיים יוסף צדוק (יו"ר ועדת החוץ והבטחון):

המסורת הארוכה שלנו מקשה עוד יותר על בחירת הגיבורים שעל שמם נקרא לשלושת העיטורים. לצרפתים יש "Legion d'Honneur", "Medaille Militaire", "Croix de Guerre"

לא מצאתי שום רפובליקה דמוקרטית שבה יש עיטורים על שמות של גיבורים.

אני רוצה להוסיף עוד דבר. אחד המסתייגים, דומני חבר-הכנסת מילמן, אמר שהוועדה לא נתנה את דעתה על כך שבהצעת החוק שהיתה לפני הכנסת לפני חמש-עשרה שנה היתה הצעה לקרוא לעיטורים על שמות של גיבורים. ובכן, נתננו דעתנו על כך ומצאנו שהוויכוח, מי יהיו הגיבורים אשר על שמם ייקראו העיטורים, גרם שלא נתקבל חוק העיטורים בצה"ל בשנת 1955. אם נחזור לויכוח הזה, מסופקני אם יתקבל החוק עכשיו.

לא אשיב להסתייגות של חבר-הכנסת הררי שלא נימק אותה. דיברתי על נושא הסתייגותו בדברי הפתיחה שלי.

אני עובר להסתייגות של חבר-הכנסת אבנרי לסעיף 5 ו-6. חבר-הכנסת אבנרי נימק כאן הסתייגות שלא הציע, והציע הסתייגות שלא נימק. מה אמר כאן חבר הכנסת אבנרי? הוא אמר שמן הראוי שיינתן ציון כל-שהוא לחייל שנפצע במערכה. אפשר לשקול בדבר. אבל לא זה מה שהוא הציע. הצעתו, הרשומה על שם חבר הכנסת שלום כהן, אומרת: "לכל חייל שנפצע בעת פעולה קרבית יוענק עיטור מן המפורטים בסעיף 2, הכל לפי נסיבות העניין". כלומר, לחייל שנפצע יש להעניק, לפי זה, או עיטור הגבורה, או עיטור העוז, או עיטור המופת. ברגשותיו אנו כולנו עם החיילים הפצועים, אבל מה יהיה אם החייל נפצע בנסיבות כאלה שלא עשה מעשה שבשלו מעניקים עיטור הגבורה, עיטור העוז או עיטור המופת? עצם העובדה שחבר-הכנסת אבנרי מציע שלחייל שנפצע, אך ורק מפני שנפצע, יוענק אחד העיטורים האלה, וחשפת את חוסר ההגיון שבהצעה זו. אם החייל הזה לא עשה מעשה שמכשיר אותו לאחד העיטורים האלה — הוא רק נפצע — לפי אילו מבחנים, לפי אילו שיקולים, תחליט הרשות המעניקה את העיטורים אם יש לתת עיטור הגבורה או עיטור העוז או עיטור המופת?

אורי אבנרי (העולם הזה—כוח חדש):
 תן לו את השלישי.

חיים יוסף צדוק (יו"ר ועדת החוץ והבטחון):

מה שאמרתי עד עכשיו דינו יפה גם לגבי הסתייגותו של חבר-הכנסת אבנרי לסעיף 6.

אשר להסתייגותו של חבר-הכנסת בן-מאיר, הנה הציעה הממשלה שאות המערכה והזכאים לקבלו ייקבעו על-ידי שר הבטחון. אני רוצה לבקש מן הכנסת לשים לב שכאשר מדובר על "הזכאים לקבלו", אין הכוונה לקביעה אינדיבידואלית של אנשים הזכאים לקבל את האות. זאת יעשה מי שהוסמך לכך על-ידי שר הבטחון. הכוונה היא להגדרת סוגי הזכאים לקבל את האות, למשל, מי ששירת בצה"ל משעה מסוימת בתאריך פלוני ועד שעה מסוימת בתאריך אלמוני כאשר התאריכים האלה הם התאריכים שביניהם התנהלה המערכה. זוהי המשמ-

עות של "הזכאים לקבלו". מי, אישית, זכאי לקבל את האות? — דבר זה ייקבע בדרגים נמוכים יותר. הייתי מבין אילו היה חבר-הכנסת בן-מאיר אומר: אני מציע להחזיר את הצעת החוק לישנה — לקבוע ששני הדברים יישארו ביד שר הבטחון, ולא כפי שהחליטה הוועדה — שר הבטחון, באישור הממשלה. אבל אינו מציע זאת; הוא מציע שקביעת האות יהיה ביד שר הבטחון באישור הממשלה, והגדרת הזכאים לקבלו תהיה ביד שר הבטחון בלבד. אנחנו הושבים שהדברים האלה דבוקים זה בזה ולא ניתן להפריד ביניהם. הרשות שמחליטה שיינתן אות למש-תתמים במערכה פלוגית — היא עצמה חייבת להגדיר גם את סוגי האנשים שיהיו זכאים לקבל את האות.

לבסוף, להסתייגותו של חבר-הכנסת שלום כהן לסעיף 8, שנימק חבר-הכנסת אבנרי: לפי מיטב ידיעתי, אין לדבר הזה תקדים בשום מקום בעולם. חבר-הכנסת כהן מציע לא פחות ולא יותר מאשר הענקת זכות עירעור לבית-המשפט על החלטת הרשות המוסמכת, כלומר, שר הבטחון או הרמטכ"ל, להעניק או לא להעניק עיטור לחייל על מעשה מסויים. הייתי רוצה שבעל הסתייגות יצביע על איזה מקום ששם קיימת זכות עירעור כזאת. מדוע אינה קיימת? מפני שהשיקולים אשר לפיהם מוענקים העיטורים הם שיקולים צבאיים מיבצעיים מובהקים. בית-המשפט אינו ערוך למילוי התפקיד הזה. אני בכלל אינני מעלה על הדעת אפשרות שהייל או שארי-בשרו יתדיינו בערכאות עם שר הבטחון או עם הרמטכ"ל. מה גיגע לחייל בשל מעשה פלוגי עיטור כזה או כזה. אני תמיד נוטה, לשם הגנה על זכויות האזרח, לפתוח ככל האפשר את שערי הפנייה לבית-המשפט, אולם פה לפנינו עניין מובהק שבשום פנים ואופן אינו עניין לבית-המשפט. ואני מציע לא לקבל את ההסתייגות הזאת.

היו"ר צ. צימרמן:

אנו נצביע גם על הסתייגותו של חבר-הכנסת הררי. אמנם, הוא לא נימק אותה, אבל אשמח אם תתייחס להצעתו, גם אם הוא לא נימק אותה.

חיים יוסף צדוק (יו"ר ועדת החוץ והבטחון):

בפתח דברי אמרתי, כי שקלנו את הדבר ובאנו לדין המסקנה שיש לייחד את החוק הזה לעיטורים לצבא הגנה לישראל ולמשמר הגבול, כשהוא פועל בתואם עם הצבא, או בהוראות הצבא, או בשיתוף עם הצבא, ולאורחים שנקלעו לסיוטאציה קרבית והשתתפו בפעולה צבאית וחויילו לשם כך. אמרתי: השיקולים שבמסגרת החוק הזה הם שיקולים צבאיים, הרשויות הן רשויות צבאיות, ובשם הוועדה הבעתי משאלה שהממשלה תגיש חוק לציון מעשי גבורה של אזרחים; אלא שזה עניין לחוק נפרד, עם שיקולים שונים, עם רשות אחרת. כן אמרתי, שאם הממשלה לא הביאה הצעת חוק כזאת תוך מועד סביר, בוודאי ימצאו חברי כנסת אשר יביאו מיוזמתם הצעה כזאת.

היו"ר צ. צימרמן:

נעבור להצבעה. לסעיף 1 אין הסתייגויות.

ה הצבעה

סעיף 1 נתקבל.

התיקון של חבר-הכנסת ד. מילמן לסעיף 2

לא נתקבל.

חוברת י, ישיבה כ"ט

— חוק העיטורים בצבא הגנה לישראל (צימרמן); חוק להארכת תוקף של תקנות-שעת-חירום (אזורי בטחון) (צימרמן, צדוק, אבנרי) —

התיקון של חבר-הכנסת ש. כהן לסעיף 6 לא נתקבל.

סעיף 6, בנוסח הוועדה, נתקבל.
התיקון של חבר-הכנסת י. ש. בן-מאיר לסעיף 7 לא נתקבל.

סעיף 7, בנוסח הוועדה, נתקבל.
התיקון של חבר-הכנסת ש. כהן לסעיף 8 לא נתקבל.

סעיף 8, בנוסח הוועדה, נתקבל.

היו"ר צ. צימרמן:

לסעיפים 9 עד 21 ועד בכלל אין הסתייגויות. אם אין דרישה להצביע על כל סעיף בנפרד, נצביע על כל הסעיפים ביחד.

הצבעה

הסעיפים 9 — 21 נתקבלו.

היו"ר צ. צימרמן:

אני מעמיד את החוק להצבעה בקריאה שלישית.

הצבעה

חוק העיטורים בצבא הגנה לישראל, תש"ל—1970, נתקבל.

התיקון של חבר-הכנסת י. רפאל לסעיף 2 לא נתקבל.

התיקון של חבר-הכנסת מ. סנה לסעיף 2 לא נתקבל.

התיקון של חבר-הכנסת י. הרדי לסעיף 2 לא נתקבל.

סעיף 2, בנוסח הוועדה, נתקבל.

היו"ר צ. צימרמן:

לסעיפים 3 ו-4 אין הסתייגויות. אני מעמיד אותם להצבעה.

הצבעה

סעיפים 3 ו-4 נתקבלו.

היו"ר צ. צימרמן:

נמשיך בהצבעה.

הצבעה

התיקון של חבר-הכנסת ש. כהן לסעיף 5 לא נתקבל.

סעיף 5, בנוסח הוועדה, נתקבל.

ו. חוק להארכת תוקף של תקנות-שעת-חירום (אזורי בטחון), תש"ל—1970 *

(קריאה שנייה וקריאה שלישית)

היו"ר צ. צימרמן:

אנחנו מציעים, כפי שנהגנו בתקופה האחרונה מאז 1963, להאריך את התוקף של התקנות האלה לשנתיים נוספות.

היו"ר צ. צימרמן:

לסעיף 1 הסתייגות לחבר-הכנסת אורי אבנרי.

אורי אבנרי (העולם הזה—כוח חדש):
אני מוותר על הגמקת ההסתייגות.

היו"ר צ. צימרמן:

אם כך, נעבור להצבעה.

הצבעה

התיקון של חבר-הכנסת א. אבנרי לסעיף 1 לא נתקבל.

סעיף 1, בנוסח הוועדה, נתקבל.

היו"ר צ. צימרמן:

לסעיפים 2 ו-3 אין הסתייגות.

הצבעה

סעיפים 2 ו-3 נתקבלו.

היו"ר צ. צימרמן:

נעבור להצבעה על החוק בקריאה שלישית.

הצבעה

חוק להארכת תוקף של תקנות-שעת-חירום (אזורי בטחון), תש"ל—1970, נתקבל.

חברי הכנסת, נעבור לסעיף י' של סדר-היום: חוק להארכת תוקף של תקנות-שעת-חירום (אזורי בטחון), תש"ל—1970, קריאה שנייה ושלישית. רשות הדיבור ליושב-ראש ועדת החוץ והבטחון, חבר-הכנסת צדוק.

חיים יוסף צדוק (יו"ר ועדת החוץ והבטחון):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה. אני מביא לפני הכנסת לקריאה שנייה ושלישית את החוק להארכת תוקף של תקנות-שעת-חירום (אזורי בטחון), תש"ל—1970. התקנות האלה הותקנו עוד בשנת 1949 ותקפן הוארך תחילה מדי שנה בשנה ומאז שנת 1963 מדי שנתיים. החוק הזה מעניק לשר הבטחון סמכות להכריז על אזורי בטחון והסמכות הזאת הופעלה רק במשך השנים הראשונות לקיומן של התקנות, כלומר, בשנים 1949 עד 1951. מאז לא הופעלה הסמכות להכריז על אזורי בטחון נוספים, והארכת התוקף של התקנות האלה באה עתה לקיים את הבסיס החוקי של אזורי הבטחון הקיימים. על הפעלת הסמכות של שר הבטחון לגבי אזורים נוספים יחול סעיף 2(ב) של התקנות, שבו נאמר: "צו לפי תקנת-משנה (א), שניתן אחרי שנכנס לתקפו חוק להארכת תוקף של תקנות-שעת-חירום (אזורי בטחון), תש"י—1950, יובא בפני הוועדה לענייני חוץ ובטחון של הכנסת תוך עשרה ימים מיום פירסומו ברשומות; והוועדה רשאית, על ידי החלטה שתפורסם ברשומות, לבטל בכל עת צו כאמור". כלומר, שמורה פה לוועדת החוץ והבטחון הסמכות לבטל בכל עת צו שבא להכריז על אזור כאזור בטחון.

(* "דברי הכנסת", חוב' ה', עמ' 246; נספחות.)